

Asia: VM/1709/00.01.00.01/2016 VM098:00/2016

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedonhallinnan sääntelyn kehittämistä selvittäneen työryhmän raportista

Yleiset kommentit raportista

Yleiset kommentit raportista

Teknologiateollisuus ry pitää kannatettavana tiedonhallinnan lainsäädännön kokoamista yleislakiin, joka sisältää tiedonhallinnan periaatteet ja yleiset käytännöt. Lakiuudistus on epäilemättä tarpeen, koska toimintaympäristö on muuttunut paljon viimeisten vuosikymmenien aikana. Myös hallitusohjelman tavoitteet tehdä julkisista palveluista käyttäjälähtöisiä ja ensisijaisesti digitaalisia kuvaavat tätä muutosta.

Kansalaisten ja yritysten kannalta on lähtökohta, että viranomaisille ei samaa tietoa tarvitse antaa kuin kerran ja että kansalaisilla on mahdollisimman pitkälle oikeus valvoa ja päättää itseään koskevien tietojen käytöstä. Pidämme siten hyvänä työryhmän ehdotusta velvoittaa viranomaisia huolehtimaan tietojen saatavuudesta rajapintojen avulla ja myös sitä, että rajapintakuvaukset säädettäisiin lähtökohtaisesti avoimiksi. Myös tietolupamenettelyjen karsiminen viranomaisten välisessä tiedonvaihdossa tehostaa toimintaa. Avoimet rajapinnat ja tietolupamenettelyjen karsiminen tukevat työryhmäraportin mielestämme oikeasuuntaista näkemystä siitä, että asiakaslähtöisiä palveluja ei voi rakentaa yksi kerrallaan vaan on huomioitava palveluketju, joka usein ylittää virasto- ja hallinnonalarajat.

Kannatamme myös sitä, että viranomainen voi luovuttaa rajapintojen avulla tietoja myös esimerkiksi elinkeinoelämälle silloin kun tiedon vastaanottajalla on henkilötietojen suojaan koskevan sääntelyn mukaan oikeus käsitellä ko. tietoja. Tiedon laajan käytön varmistamiseksi on yhtä lailla viranomaiset velvoitettava tarjoamaan julkisia tietoaaineistojaan tietoverkkoon maksutta ja koneluettavassa muodossa. Kannatamme työryhmän näkemystä siitä, että tietosuoja-asetuksen kansallisen liikkumavaran puitteissa kehitys- ja innovaatiotoiminta määritettäisiin henkilötietojen käsittelyperusteeksi, jolloin mahdollistetaan rekistereissä olevan tietopotentialin hyödyntäminen.

Työryhmän raportissa on kaiken kaikkiaan kattavasti käsitelty tiedonhallinnan kokonaisuutta ja huomioitu mm. henkilötietojen suojaa koskevat muutokset uuden asetuksen soveltamisen alkaessa sekä ko. asetuksen mahdolliset vaikutukset julkisuusperiaatteen osalta. Tietosuoja-asetuksen osalta herää kuitenkin kysymys, miten sovitaan yhteen ”tietoa kysytään vain kerran” -periaate ja toisaalta asetuksen vaatimus siitä, että henkilötietoja saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon tiedot on kerätty. Lisäksi asetuksen vaatimus tietojen hävittämisestä mahdollisimman pian käytön jälkeen voi antaa pohdittavaa.

Kommentit raportin 5 luvusta

Kommentit osasta 5.1 Tiedonhallintaa koskevan sääntelyn soveltamisaloista

-

Kommentit osasta 5.2 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen

Kuten työryhmä on todennut raportissaan palveluketjut ylittävät virasto- ja hallintoaluerajat. Siten nähdäksemme myös tiedonhallinnan kuvaukset tulisi tehdä palveluittain eikä organisaatioiden perustella.

Kommentit osasta 5.3 Tietoturvaluottamus

Tietoturvan ja tietosuojan huomioonottaminen jo järjestelmien ja palveluiden suunnitteluvaiheessa on tärkeää, erityisesti koska viranomaisten järjestelmissä käsitellään paljon sekä kansalaisia että yrityksiä koskevaa arkaluontoista tietoa sekä siksi että palvelujen keskeytymätön saatavuus on sekä asiakkaiden että viranomaisten itsensä kannalta välttämätöntä.

Kommentit osasta 5.4 Tietoaineistojen muodostaminen ja vastuut

-

Kommentit osasta 5.5 Tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus

Työryhmän raportti kattaa hyvin ne asiat, jotka tietojen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuden kannalta on määriteltävä kuten tiedon rakenteisuus, sanastot, määritelmät, metatiedot jne. Yhdymme työryhmän käsitykseen siitä, että yhteentoimivuuden edistäminen edellyttää myös tiedonhallintaprosessien tehostamista

Kommentit osasta 5.6 Tietoaineistojen julkisuus ja salassapito

-

Kommentit osasta 5.7 Tiedonsaanti asiakirjoista ja tietoaineistoista

Julkishallinnon tietovarantojen avaaminen on linjattu tavoitteeksi useaan kertaan ja monia varantoja onkin avattu. Tätä toimintaa tulee yhä jatkaa, jotta tieto saadaan esimerkiksi erilaisten sovellusten ja uusien liiketoimintojen käyttöön. Kuten raportissa todetaan myös henkilötietoja sisältävää tietoaineistoa voidaan mahdollisesti avata omadatatoimintatapojen tai anonymisoinnin avulla.

Julkisen hallinnon ostotietojen hallinta tulee helpottumaan rakenteisten sähköisten kuittien ja laskujen yleistyessä samoin kuin yritystiedon hallinta rakenteisen tilinpäätöstiedon kautta.

Kommentit osasta 5.8 Tietoaaineistojen säilyttäminen ja arkistointi

-

Kommentit osasta 5.9 Tietohallinnon ja tiedonhallinnan ohjaus

-

Kommentit muutosehdotusten priorisoinnista

Mitä muutosehdotuksia olisi mielestänne priorisoitava valmistelussa?

-

Muut tarpeelliset toimenpiteet

Millä muilla toimenpiteillä, lainsäädännön uudistamisen lisäksi, katsotte olevan merkitystä julkisen hallinnon tiedonhallinnan kehittämisessä?

-

Työryhmän ehdotusten vaikutukset

Yleiset kommentit vaikutuksista

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

-

Yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Hamilo Marja
Teknologiateollisuus ry